

Att leva Eukaristin med Jungfru Maria

Mina kära systrar.

Nu står vi åter inför firandet av det heliga Triduum och i år tänkte jag låta Johannes Paulus II, vars saligförklaring vi snart med glädje skall fira, få leda vår lilla meditation. I sin encyklika om eukaristin, "Ecclesia de Eucharistia", som vi alla har läst men som det finns alla anledning att läsa igen, skriver han:

"Att betrakta Kristi anlete och betrakta det tillsammans med Maria är det "program" jag har anvisat Kyrkan i gryningen av det tredje årtusendet... Att betrakta Kristus innebär att kunna känna igen honom var han än visar sig, i de mångfaldiga formerna för hans närvaro, men framför allt i hans kropps och hans blods levande sakrament."(p.6)

Och påven ger oss sitt personliga vittnesbörd: "Sedan mera än ett halvt århundrade har mina ögon varje dag varit fästa vid hostian och kalken, i vilka tid och rum i viss mening är "förtätade" och Golgatadramat blir levande närvarande och avslöjar sin hemlighetsfulla "samtidighet".(p. 59)"Jag ville inte låta denna skärtorsdag passera utan att dröja kvar inför Kristi "eukaristiska anlete" och med förnyad kraft påminna Kyrkan om eukaristins centrala betydelse." (p.7)

Dessa ord av påven om att betrakta Jesu "eukaristiska anlete" är som skrivna för karmelitnunnor. Här är vi på hemmaplan och alla våra helgon har hyst en djup kärlek till Jesu ansikte. Vi kan bara tänka på Moder Teresa och de underbara sidor hon skrivit inte minst i Fullkomlighetens Väg om detta ämne.

Vi kan även tänka på Lilla Thérèses ord: "Jesus brinner av kärlek till oss... Betrakta hans tillbedjansvärda Anlete!.. Betrakta hans utslocknade och sänkta blick... betrakta hans sår... se Jesus i ansiktet... Där kommer du att se hur han älskar oss." (Förtröstan och Kärlek s. 38) Låt oss alltså använda vår kontemplativa blick när vi nu skall fördjupa oss i mysteriet.

Påven skriver:

"(Medan vi firar) eukaristin inriktar sig själens ögon på påskens Triduum: på det som hände under avskedsmåltiden på skärtorsdagens kväll och på det som därefter skedde. Instiftandet av eukaristin föregriper på ett sakramentalt sätt de händelser vilka, med början av Jesu agoni, kort därpå skulle tilldra sig.

Återigen ser vi hur Jesus lämnar nattvardssalen för att med sina lärjungar gå över bäcken Kidron och bege sig till trädgården vid Olivberget. I denna örtagård växer än idag några uråldriga olivträd.

Kanske var de vittnen till allt det som den aftonen hände i deras skugga, när dödsångesten kom över Kristus då han bad och hans svett föll ner på jorden som blodsdroppar. Blodet som han strax dessförinnan hade efterlämnat åt Kyrkan som en frälsningens dryck i eukaristins sakrament, började nu utgutes. Snart skulle utgjutandet av hans blod fullbordas på Golgota, för att bli redskapet för vår återlösning.” (p.3)

Vi tillhör ju Vår Fru av Berget Karmels Orden, en orden som stiftats för att älska, ära och tjäna Jungfru Maria. Det innebär att vi är kallade att bli ”Mariaforma” enligt Michael av S:t Augustinus och att allt vi gör skall få en ”Mariablå nyans” som våra konstitutioner säger(p.53?). Så också vårt påskfirande. Vi får stå vid Marias sida under korset och med henne betrakta hur Jesus offerar sig för oss och hela världen i sin oändliga kärlek. Låt oss därför särskilt lyssna till vad påven säger om Maria i påskmysteriet.

Han skriver om mässan: ”Vid ”åminnelsen” av Golgota är allt det närvarande som Jesus har fullbordat genom sitt lidande och sin död. Därför fattas inte heller det som Kristus har fullgjort för sin Moder och därmed för oss. Ty henne anförtror han åt den lärjunge som han älskade, och i denne anförtror han åt henne också var och en av oss: ”Se din son!” Likaså säger han åt var och en av oss: ”Se din Moder!”

Att leva åminnelsen av Kristi död i eukaristin innebär även att ständigt ta emot denna gåva. Det betyder att vi efter Johannes’ förebild tar emot henne som varje gång blir oss given som moder. Det betyder att vi samtidigt tar på oss mödan att bli likformade med Kristus, i det att vi beger oss till Moders skola och låter oss ledas av henne. Med Kyrkan och som Kyrkans Moder är Maria närvarande vid alla våra firanden av eukaristin.”(p.57)

Påven visar på en marial eukaristisk spiritualitet som kan berika både vår relation till Maria och vår relation till eukaristin. Han har bland annat en längre meditation om Magnificat som jag endast kan återge en liten del av:

”I eukaristin förenar sig Kyrkan helt med Kristus och hans offer och Kyrkan tillägnar sig på så sätt Marias anda. Denna sanning kan man fördjupa om man läser *Magnificat* utifrån ett eukaristiskt betraktelsesätt. Likt Marias lovsång är eukaristin framför allt lovprisning och tacksägelse. Maria lovprisar Fadern för Jesu skull, men hon lovprisar honom också ”i” Jesus och ”med” Jesus.

Just detta är den sanna "eukaristiska hållningen"... *Magnificat* uttrycker Marias spiritualitet; ingenting kan hjälpa oss bättre att leva det eukaristiska Mysteriet än denna andlighet. Eukaristin är oss given för att vårt liv, i likhet med Marias, skall vara helt och hållet ett *Magnificat!*" (p.58) Att be *Magnificat* efter kommunionen är ingen dålig ide, att med Maria tacka och lova Gud för den stora gåva vi just fått ta emot.

Påven fortsätter:

"Vad måste inte Maria ha känt då hon av Petrus', Johannes', Jakobs och de andra apostlarnas mun hörde orden från den sista Nattvarden: "Detta är min kropp som blir utgiven för er"? Denna kropp som var utgiven som offer och som under sakramentala tecken på nytt blir närvarande, var ju samma kropp som hon undfått i sitt sköte! Mottagandet av eukaristin måste för Maria liksom betyda att återigen i sitt moderliv få ta emot det hjärta, som hade slagit i samklang med hennes hjärta och på nytt uppleva det som hon själv hade fått erfara under korset." (p.56)

"Det finns en djupgående analogi mellan det *Fiat*, med vilket Maria har svarat på ängelns ord, och det *Amen* som varje troende uttalar, när han tar emot Herrens kropp. Av Maria krävdes att hon skulle tro att den som hon genom den Helige Andes verkan undfick var "Guds Son".

I kontinuitet med Jungfruns tro krävs det av oss att tro att det är densamme Jesus, Guds Son och Marias Son, som blir närvarande i det eukaristiska Mysteriet, med hela sitt Gud-mänskliga vara, under brödets och vinets gestalter... Och är inte Marias saliga blick, när hon betraktar ansiktet av den nyfödde Kristus och tar honom i sina armar, den kanske ouppnåeliga förebilden av kärleken, som vi måste låta oss inspireras av vid varje mottagande av kommunionen." (p.55)

Men även utanför mässan kan Maria vara vår förebild i en eukaristisk spiritualitet som kan prägla hela dagen.

Påven skriver:

"Vid besöket hos Elisabet bär (Maria) det inkarnerade Ordet i sitt sköte och blir så på visst sätt till ett "tabernakel" - det första "tabernaklet" i historien - i vilket Guds Son, som ännu är osynlig för människors ögon, erbjuder sig åt Elisabets tillbedjan och låter sitt ljus liksom stråla fram ur Marias ögon och genom hennes stämma." (p.55) Det är en underbar tanke att även vi får vara tabernakel som bär Jesus i vårt inre efter kommunionen och att vi kan hälsa Jesus i varandra när vi möts i tystnad under dagens lopp. På så sätt kan våra möten bli bön.

I kväll skall vi ha tillbedjan. Då får vi trösta Jesus genom att hålla honom sällskap i flera timmar. Då kan vi kanske låta oss inspireras av älsklingslärjungen på skärtorsdagens kväll.

Med påvens ord:

”Det är gott att dröja kvar hos Jesus och som den älskade lärjungen luta sig mot hans bröst för att låta sig beröras av hans hjärtas oändliga kärlek. Om kristendomen i vår tid framför allt skall utmärkas av ”börens konst”, hur skulle man då inte känna en förnyad längtan att dröja kvar i hjärtats samtal, i tyst tillbedjan och i en kärlekens inre hållning stanna kvar inför Kristus som är närvarande i det Allraheligaste Sakramentet? Hur ofta har jag inte, mina kära bröder och systrar, gjort denna erfarenhet och därur hämtat kraft, tröst och styrka!”(p.25)

Om fottvagningen skriver påven:

”... Herren ville stanna kvar hos oss i eukaristin, i det att han i den förblivande närvaron av sin offermåltid skrivit in löftet om en mänsklighet förnyad av hans kärlek. Det är betecknande att på den plats där de tre första evangelierna skildrar instiftandet av eukaristin, har Johannesevangeliet berättelsen om fottvagningen, där Jesus gör sig till gemenskapens mästare och tjänare, för att på detta sätt belysa den djupa innebörden i eukaristin.

Aposteln Paulus å sin sida bedömer den kristna församling som deltar i Herrens måltid som ”ovärdig”, när splittringar förekommer och man förhåller sig likgiltig inför de fattigas behov.(1 kor 11,17-22. 27-34) Att förkunna Herrens död ”till dess han kommer” (1 kor 11,26) medför för alla kristna som deltar i eukaristin förpliktelsen att förvandla livet så att det på visst sätt blir helt och hållet ”eukaristiskt”.(p.20)

De flesta av oss kommer nog inte att behöva ge vårt liv för varandra men vi är alla kallade att ge vårt liv till varandra genom att tvätta varandras fötter dvs. att tjäna varandra i vardagens små ting. Maria är den stora förebilden för en ”fottvagnings spiritualitet”. Hon som kallade sig Herrens tjänarinna var också van att tjäna sina medmänniskor. Hon som tvättade Jesu fötter när han var barn kan lära oss att tvätta varandras fötter.

Hon hjälpte sin släkting Elisabet under hennes havandeskap, tjänade Jesus och Josef i hemmet i Nazareth och senare var hon i urkyrkan en sådan rätt änka som Paulus skriver om som ”har satt sitt hopp till Gud och inte upphör att be och åkalla både dag och natt.” Hon var ”känd för goda gärningar: hade tagit sig an barn, visat gästfrihet, tvättat de heligas fötter, bistått nödlidande – ja, på allt sätt vinnlagt sig om att göra gott..”(1.tim 5,5+9-10)

Men fottvagningen har också en mera allvarlig sida: att förlåta, vad som än drabbar oss, som vi själva önskar att få förlåtelse. Och inte bara förlåta utan be för och ursäkta dem som vi tycker har gjort oss ont. ”Fader, förlåt dem ty de vet inte vad de gör.”

Mina kära systrar. Låt oss gå in i det Heliga Triduum tillsammans med Maria och låt oss be henne om att få del i hennes obefläckade Hjärtas ”medoffrande” kärlek. Låt oss som hon och med henne följa Jesus i en stor och kärleksfull inre tystnad, i överlåtelse åt Faderns goda vilja och behag och låt oss glömma våra egna svårigheter för att tänka på andra, i en fast vilja att förlåta allt och i djup ånger över våra egna fel och vår brist på kärlek. Låt oss oupphörligt betrakta Jesu lidande och sårade Ansikte, i tystnaden och bönen, i Guds ord, och inte minst i mässan och i stilla bön inför tabernaklet.

Då kan vi så småningom bli förvandlade till hans sanna avbilder och bli verkliga kontemplativa och eukaristiska människor. Då kommer också Fader Johannes’ ord att besannas för oss när vi efter Jesu uppståndelse får förenas med Jesus igen i kommunionen: ”Han visar sitt ansikte, fullt av nåd, och säger till dig i denna din förening med honom, något som inte kan undgå att uppfylla dig med jublande glädje: ”Jag är din och tillhör dig och det behagar mig att vara vad jag är, så att jag kan vara din och ge mig själv till dig.” (LK s. 81)

[Ett tal av Priorinnan på Skärtorsdagen. Karmelitklostret, Glumslöv]